

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Kaupunkilaisten osallisuuden lisääminen SuomiAreena-tapahtumassa

Neea Kähkönen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma
(210 op)

11/2018

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Tekijät: Neea Kähkönen

Opinnäytetyön nimi: Kaupunkilaisten osallisuuden lisääminen SuomiAreena-tapahtumassa

Sivumäärä: 36 ja 5 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Lehtori Satu Riikonen

Työn tilaaja(t): Porin kaupunki

Toiminnallisen opinnäytetyöni tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten osallisuutta SuomiAreenassa hyödyntämällä Porin kaupungin uutta osallisuus- ja vuorovaikutusmallia. Osallisuus- ja vuorovaikutusmalli otettiin käyttöön vuonna 2017 ja sitä ei ole hyödynnetty SuomiAreenassa ennen. Opinnäytetyöni tilaaja on Porin kaupunki ja toimintaympäristönä toimii valtakunnallisesti tunnettu SuomiAreena-tapahtuma. Tapahtuman järjestäjinä ovat Porin kaupunki ja Mediahub.

Opinnäytetyöni keskeisiä teemoja ovat osallisuus, vastuullisuus ja kierrätys. Työni käsittelee kestävästä tapahtumatuotantoa, huomioimalla kestävätkin ratkaisumallit osana tapahtumatuotantoa. Opinnäytetyön tuotoksena syntyi kierrätyskatsomo, joka rakennettiin kaupunkilaisten lahjoittamista tuotteista.

Opinnäytetyön osana järjestettiin tuolienkeräystapahtuma, jossa kerättiin kaupunkilaisilta tuoleja katsomoon. Tuolien kerääminen järjestettiin kirpputoritapahtumassa ja kuka tahansa sai lahjoittaa tarpeettoman tuolinsa tuomalla sen keräyspisteellemme. Meillä oli vaatimuksena vain, että se on ehjä ja siisti. Keräsimme tuolien lahjoittajilta myös tarinoita, jotka liittyvät lahjoitettuun tuoliin. tarinat olivat nähtävillä SuomiAreenan kierrätyskatsomossa.

Opinnäytetyöllä on merkitystä ammattialalle ja kuntasektorille. Yhteisöllinen tekeminen, kaupunkilaisten osallistaminen ja kestävä tapahtumatuotanto ovat korostuneet viime vuosina. Kuntien ja asukkaiden välinen vuorovaikutus on merkittävässä roolissa kunnan kehittymisen kannalta ja tähän tulee vastaamaan osallisuus- ja vuorovaikutusmallin vakiinnuttaminen työhön eri toimialoilla.

Asiasanat: kunta-ala, osallisuus, tapahtumatuotanto, kierrätys, brändäys

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Civic Activities and Youth Work, Bachelor's Degree

Author: Neea Kähkönen
Title: Engaging citizens in SuomiAreena event
Number of Pages: 36 and 5 attachment pages
Supervisor(s): Senior Lecturer Satu Riikonen
Subscriber(s): The City of Pori

This thesis was subscribed by the City of Pori in Western Finland; it co-operates with MediaHub to organize the discussion forum and democracy event SuomiAreena annually in Pori. Mediahub is specialised in providing content, events and journalism. The purpose of this thesis was to gather information on using a new method of participation and interaction with the citizens in the event. The introduction of the method took place in 2017.

The objective of this thesis was to implement the participation and interaction method in reality. The final product of the thesis was a recycled outdoor auditorium to one of the stages in the SuomiAreena. The aim was also to share the stories behind the material; thus, a recycling event with collection of chairs and stories from the citizens was organized.

This study was carried out as a project. The data was collected from a poll, and observation was also used as a method in the recycling event. The outcome was successful: the number of chairs was sufficient to build an auditorium, and the number of collected stories decent.

These results suggest that the method of participation and interaction can be used in SuomiAreena in the future as well.

Keywords: municipal sector, social inclusion, event production, recycling, branding

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	5
2 TILAAJA JA TARVE.....	7
2.1 SuomiAreena	9
3 TIETOPERUSTA	10
3.1 Porin kaupungin brändiuudistus.....	10
3.2 Mitä osallisuus on?	12
3.3 Porin kaupungin brändiuudistuksesta osallisuusmalliin	14
4 AINEISTONKERUU	19
4.1 Havainnointi	20
4.2 Kävijätutkimus	21
4.3 Sähköpostihaastattelu	21
5 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET.....	23
5.1 Tuolien tarinat.....	23
5.2 Erilainen katsomo.....	24
5.3 Havainnot tuolienkeräystapahtumasta.....	25
5.4 Kävijätutkimus.....	26
5.5 Sähköpostihaastattelun tulokset	27
6 YHTEENVETO	29
6.1. Tuolienkeräystapahtuman opit	30

6.2 Kehittämisideat	31
LÄHTEET	34
LIITTEET	37

1 JOHDANTO

WWF Suomen mukaan ylikulutus tarkoittaa, että kulutamme enemmän kuin mikä on todellisuudessa maapallon rajoissa kestävä. Meidän olisi kuitenkin mahdollista elää niin, että tulevat sukupolvet voivat nauttia puhtaasta ja elinvoimaisesta ympäristöstä. Jos kaikki kuluttaisivat kuin suomalaiset, tarvitsisimme 3,6 maapalloa. (WWF 2018.) Kestävän kehityksen päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet.

Päätöksenteossa ja toiminnassa on huomioitava ympäristö, ihminen ja talous tasavertaisesti. (Ympäristöministeriö, 2013). Tapahtumatuotannon alalla kuten muillakin aloilla pitää olla valmiita edistämään kestävä kehitystä. Tapahtumat rakennetaan väliaikaisiksi huveiksi mutta ne synnyttävät kasvihuonepäästöjä ja ihmismassat tuottavat suuren määrän jätettä.

Opinnäytetyöni käsittelee kaupunkilaisten osallisuuden lisäämistä ja kestävämpää tapahtumatuotantoa, huomioimalla kestävät ratkaisumallit osana tapahtumatuotantoa. Kestävä tapahtumatuotanto tarkoittaa opinnäytetyössäni vastuullisuutta, osallisuutta ja kierrättämistä osana SuomiAreena-tapahtumaa. Opinnäytetyöni on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka aiheena on kaupunkilaisten osallisuuden lisääminen SuomiAreena-tapahtumassa.

Opinnäytetyöni tilaajana toimii Porin kaupunki ja toteutusympäristönä SuomiAreena-tapahtuma. Tilaajani tarve on luoda uutta ja kokeilunhaluista toimintaa yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Tilaaja toivoo, että Porin kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusmallia hyödynnetään ja tutkitaan sen toimivuutta. Osallisuus- ja vuorovaikutusmalli otettiin käyttöön vuonna 2017.

Opinnäytetyössäni kerään aineistoa havainnoimalla ja kyselyn avulla. Havainnoimalla nousee esiin tuloksia tutkimuskysymykseeni: Miten osallisuusmalli toimii osana SuomiAreena-tapahtumaa?

Tuolienkeräystapahtuman avulla osallistetaan ja vastuutetaan kaupunkilaiset luomaan uudenlainen ulkoilmakatsomo yhdelle uudelle tapahtuma-alueelle SuomiAreenassa. Muutoksena aiempiin vuosiin on se, että Porin kaupunki on toteuttanut katso-mon muina vuosina itse ja nyt se toteutetaan kaupunkilaisten toimesta osana opinnäytetyötäni. SuomiAreenassa tapahtumalavoja on yhteensä seitsemän. Tapahtuma on nostanut suosiotaan vuosi vuodelta ja Pori on SuomiAreenan koti. Tapahtuma on valtakunnallisesti merkittävä Suomessa (Einonen, 2018). Esimieheni kanssa keskustellessa kävi ilmi, että Porin kaupunki vastaa tapahtuman fasiliteteista ja siksi onkin luontevaa toteuttaa osana opinnäytetyötäni katsomo SuomiAreenaan, yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Yle (2018) uutisoi tuolienkeräystapahtumasta toteamalla, että tulevan kesän SuomiAreenalla istutaan muillakin kuin puisilla penkeillä.

Tietoperustana opinnäytetyölleni käytän tuolienkeräystapahtumassa keräämääni tietoa aiheesta, havainnoimalla, hyödyntämällä harjoittelussani keräämää tietoa ja kyselyä. Porissa on edistetty osallisuustyötä muutaman vuoden sisällä. Kaupunkilaisten osallisuuteen on luotu konkreettisia malleja ja sen tärkeys on tiedostettu myös päätöksentekijöiden keskuudessa. Porin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Porin uuden osallisuus- ja vuorovaikutusmallin työkaluksi kaupungin osallisuustyöhön (Porin kaupunki, 2017a, 8).

Tutustuin SuomiAreena-tapahtumaan, kun olin vasta noin 15-vuotias ja nähnyt miten tapahtuma on laajentunut ja kehittynyt. Olen osallistunut tapahtumaan jo nuorena ja järjestänyt muiden nuorten kanssa keskustelutilaisuuden SuomiAreenassa. Järjestäjiksi kutsutaan tahoja, jotka tuottavat SuomiAreenaan sisältöä esimerkiksi keskustelutilaisuuksia.

2 TILAAJA JA TARVE

Opinnäytetyöni tilaaja on Porin kaupunki. Porin kaupunki sijaitsee Satakunnassa. Pori on Suomen 10. suurin kaupunki, jossa on noin 85 000 asukasta (kuntaliitto, 2017). Käytän termejä kaupunki- ja kuntaorganisaatio läpi opinnäytetyön. Kaupunkiorganisaatiolla tarkoitan kuntia, jotka käyttävät nimitystä kaupunki. Kunta-organisaatiolla tarkoitan kuntia, jotka käyttävät nimitystä kunta. Suomessa on vuonna 2018 yhteensä 311 kuntaa, joista 107 käyttää itsestään kaupunki -nimitystä ja 204 kuntaa kunta -nimitystä (mt., 2017). Käytän termejä rinnakkain läpi opinnäytetyöni.

Kaupungin toimintaa johdetaan kaupunginvaltuuston hyväksymän osallisuus- ja vuorovaikutusmallin mukaisesti. Porin kaupungin uusi strategia nimeltään Pori. Asenne. Strategia 2025- hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 27.2.2017. Porin kaupungin vuoden 2025 vision mukaan Pori kasvaa kestävästi ja verkottuu vahvasti ja porilainen pärjää aina.

Porilaisiin toimintatapoihin kuuluu uuden kokeilu ja välillä epäonnistuminen, mutta kokemuksista oppien (Porin kaupunki, 2017b, 3). Porin kaupungin tarve opinnäytetyölleni pohjautuu brändiuudistuksesta syntyneeseen osallisuus- ja vuorovaikutusmalliin ja sen hyödyntämiseen SuomiAreenassa. Opinnäytetyössäni keskityn mallin toimivuuden tarkasteluun osana SuomiAreenaa.

Porin kaupunki järjestää yhteistyössä MediaHubin kanssa SuomiAreenan vuosittain Porissa. Tietoperustani havaintoihin perustuen opinnäytetyöni kehittämistehtäväksi

nousi kolme selkeää kokonaisuutta, 1) erilainen ja kestävä tapahtumatuotannon periaatteita noudattava katsomo 2) osallisuusmallin hyödyntäminen osana tapahtumatuotantoa SuomiAreenassa 3) Tuolienkeräystapahtuman suunnittelu ja toteutus. Alla kuvattuna (kuvio 1) opinnäytetyöni kehittämistehtävät.

Kuvio1. Opinnäytetyön kehittämistehtävät.

Porin uusi osallisuus- ja vuorovaikutusmalli on osa uutta organisaatorakennetta ja sen ohjaus- ja johtamisjärjestelmää. Mallilla kuvataan, miten Pori kaupunkina edistää osallisuutta ja mitä osallistamisella tavoitellaan. (Rajala, 2018,12.) Osallisuus- ja vuorovaikutusmallilla on tarkoitus antaa eväät tieto-, suunnittelu-, päätöksenteko- ja toimintaosallisuuden toteuttamiseen ja eri osallistamiskeinojen tavoin sen hyödyntämiseen.

Konkreettisuudessaan malli on esimerkki työntekijälle kaupunkiorganisaation käytännön tekemistä ohjaamaan – sisältäen tapausesimerkkejä ja ohjenuoria. Mallin on tarkoitus mahdollistaa eri kohderyhmien laajamittainen osallistuminen ja vuorovaikutus: kaupunkilaiset, järjestöt, elinkeinoelämä, henkilöstö jne. (mt., 2018, 12.)

Opinnäytetyöni tarkoitus on kehittää mallin mukaista osallistamista ja vastuullisuutta kierrätyksen näkökulmasta. Porin kaupungin viestintäyksikön päällikkö Salla Rajala kuvaa osallisuus- ja vuorovaikutusmallista tekemässään esityksessä hyvin sen, mistä lähtökohdista lähdin tutkimustyötä tekemään:

Osallisuus- ja vuorovaikutusmalli on merkittävässä roolissa tavoiteltaessa kaupungin elinvoimaa ja kaupunkilaisten hyvinvointia sekä kaupungin toiminnan asukas- ja asiakaslähtöisyyden, vuorovaikutteisuuden, yhdessä tekemisen ja osallisuuden laajentumista. Mallilla nostetaan kaupunkilaisten ja yhteisöjen asiantuntemuksen henkilöstön asiantuntemuksen rinnalle ja haastaa kaupunkiorganisaatiota kohti osallistuvaa, avoimempaa ja vuorovaikutteisempaa toimintakulttuuria. Mallin oikeaoppinen hyödyntäminen edellyttää toimintatapojen muutosta sektori- ja ydintehtävä -orientaatiosta kohti rajoja ylittävään yhteistyöhön ja yhdessä tekemiseen. (mt., 2018, 12).

2.1 SuomiAreena

Ollessani Porin kaupungilla työharjoittelussa minulle selvisi, että MediaHub (sisällöntuotantoon, tapahtumiin ja journalismiin erikoistunut tuotantoyhtiö) järjestää yhteistyössä Porin kaupungin kanssa vuosittain SuomiAreena-tapahtuman heinäkuussa Porissa. SuomiAreena toimii opinnäytetyöni toimintaympäristönä.

Aho (2018) artikkelissa toteaa, että tapahtuma on Suomen suurin keskustelutapahtuma. Tapahtuman luonteeseen kuuluu, että villeimmätkin ideat ja innovaatiot otetaan käyttöön ja niistä tiedotetaan laajasti. Sen tavoitteena on olla edistyksellinen ja luoda yhteisö, jossa keskustelu on mahdollista.

Tapahtuman sisällöstä vastaa MediaHub ja operatiivisista järjestelyistä vastaa Porin kaupunki ja se järjestettiin vuonna 2018 jo 13.kerran. Tapahtumassa oli 67 000 kävijää 1000 puhujaa, 400 järjestäjää ja 200 keskustelutilaisuutta (Partanen, 2018). Pääyhteistyökumppaneina toimivat Puolustusvoimat, DNA ja Veikkaus.

Tämän vuoden teemat olivat vastuullisuus, suvaitsevaisuus ja turvallisuus (Visit Pori, 2018). SuomiAreenan näkökulmasta opinnäytetyöni tavoitteeksi nousi toteuttaa uudenlainen katsomoalue yhdelle SuomiAreenan tapahtuma-alueista. Vastuullisuus-

teema valikoitui opinnäytetyössäni toteuttaman tuolienkeräystapahtuman lähtökohdaksi.

Opinnäytetyön kehittämistehtävän teemoiksi valikoitui Porin kaupungin näkökulmasta osallistaminen ja SuomiAreena-tapahtuman näkökulmasta vastuullisuus. Näitä kahta teemaa yhdistämällä syntyi ajatus tuolienkeräystapahtumasta ja kierrätysmateriaaleista rakennettu katsomo. Osallistamalla ja vastuuttamalla ihmiset kierrättämään, toteutettiin uudenlainen katsomoalue. Aiempina vuosina SuomiAreenan katsomoalueet ovat olleet samankaltaisia joka vuosi.

3 TIETOPERUSTA

Olin harjoittelussa Porin kaupungin viestintäyksikössä tapahtuma-assistenttina vuonna 2018 helmikuusta elokuun loppuun asti. Harjoitteluni aikana keräsin tietoa tilaajaltani opinnäytetyötäni varten erilaisissa kehittämisspalavereissa. Tutustuin myös Porin kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusmalliin (Porin kaupunki 2018a). Taustatiedoista nousi esiin, että brändiuudistus mullisti osallisuuden olemassaolon Porin kaupungin toimintamallissa. Se on kirjattu myös Porin valtuustoryhmien Pori-sopimukseen, jossa allekirjoittaneet sopivat yhteisistä menettelytavoista koskien poliittista johtamista valtuustokaudella 2017-2021. Sopimuksen mukaan;

Osallistaminen otetaan automaattiseksi osaksi kaikkien kaupungin toimialojen käyttöön ja toimintaan: se on sisäistetty tapa ajatella ja toimia (Porin kaupunki, 2017a, 8).

Kehittämisspalavereissa nousi esiin, että kuntalaisia ei ole koskaan ennen osallistettu SuomiAreena-tapahtumassa katsomon rakentamiseen tai sen toteuttamiseen. SuomiAreenan katsomot on ennen toteutettu kaupungin toimesta. Osallistava ja kierrätysmateriaaleista rakennettu katsomo on idealtaan uusi. Harjoittelupaikassani sain vahvan tuen opinnäytetyöni toteuttamiseen.

3.1 Porin kaupungin brändiuudistus

Reilu vuosi sitten Porin kaupunki käynnisti brändiuudistuksen. Tänä päivänä uudistusten myötä, Pori on tullut tunnetuksi onnistuneesta brändiuudistuksestaan. Valtionvarainministeriön tulevaisuuden skenaariot ja visiot 2030 julkaisussa arvioidaan, että kuntien menestyminen edellyttää muun muassa omien vahvuuksien löytämistä sekä

mahdollisuuksia ja edellytyksiä profiloitumiseen (2017,12). Porin kaupungin brändi-uudistuksella Porin kaupunki haluaa profiloitua omaleimaisella markkinoinnilla.

Brändi-uudistuksen aloitus on Porille ja porilaisille näyttö siitä, että oikein ohjattuna ja kohderyhmä tuntien kaupunkilaiset saadaan mukaan tekemään kaupungin kehittämistyötä. Brändi-uudistus luo yhteenkuuluvuuden tunnetta. Kaupungin brändi on luotu yhdessä kaupunkilaisten kanssa. (Porin kaupunki, 2017c, 4.)

Porin kaupungin yhdessä asukkaiden kanssa tehty brändi-uudistus voitti julkishallinnon ja järjestöjen sarjan Finnish Comms Awards –kilpailussa. Uudistus sai kiitosta rohkeudesta ja kekseliäisyydestä sekä yhteisöllisestä vaikutuksesta. (Porin kaupunki, 2018b.)

Väreen (2017,21) mukaan brändi-uudistukset ovat nykyaikana yleistäviä yrityksen strategisia toimintoja, jotka vaikuttavat koko yrityksen toimintaan. Väreen mukaan brändiin vaikuttavia tekijöitä ovat imago, visio ja kulttuuri (Hatch & Schultz,2003).

Brändiasiantuntija, tekniikan tohtori Seppo Rainisto vertaa kuntabrändiä yritysbrändiin, molemmissa on samanlaiset lainalaisuudet: prosessi, tavoite, tutkimusvaihe, johtopäätökset ja lopputulos on imago. Kuntabrändäyksessä imagolla tarkoitetaan miten asiakkaat, näkevät ja kuulevat kunnan. Kuntabrändäys ei maksa valtavasti vaan vaatii tekoja ja toimintoja (Rainisto, 2017).

Porin kaupungin brändityön prosessi muodostui neljästä eri vaiheesta:

1. Työpajat & tutkimus
2. Verkko-osallistaminen
3. Poris-toimisto
4. Viimeistely

Brändityön prosessin ensimmäinen vaihe toteutettiin työpajatyöskentelyllä ja tutkimuksella yhdessä kaupungin henkilökunnan kanssa sekä käytiin läpi historiaa. Toisessa vaiheessa prosessia keskityttiin verkko-osallistamiseen. Sen tuloksena avattiin avoin alusta, jossa oli mahdollisuus osallistua netissä kyselyyn – Poriuudistuu.fi-sivusto avattiin. Prosessissa kiinnitettiin huomiota dataohjaukseen ja dataa hyödynnettiin joka vaiheessa. (Porin kaupunki, 2017c, 6.)

Poriuudistuu.fi-sivustolla kerättiin avoimen kyselyn avulla tutkimusaineistoa. Kyselyssä vastaaja pystyi kuvailemaan Porin vaihtoehtoisissa olevilla adjektiiveilla ja tarkempia kysymyksiä, johon vastaajan piti esimerkiksi jatkaa lauseita (Porin kaupunki, 2017d).

Tämän avulla saatiin dataa kaupunkilaisilta, miten he kokevat porilaisuuden ja mistä Porissa on oikein kyse. Prosessiin verkossa osallistui lähes 5500 ihmistä (Porin kaupunki, 2017c).

Prosessin kolmannessa vaiheessa avattiin Porin keskustaan kaupunkilaisten oma pop-up mainostoimisto, Poris. Poris-toimistossa oli esillä neljä eri tyyliisuuntaa Porin visuaaliseksi ilmeeksi. Kaupunkilainen sai valita oman suosikkinsa neljästä eri tyyliisuunnasta. Lähes 500 ihmistä kävi vierailulla porilaisten omassa mainostoimistossa. Tyyliisuuntia pystyi äänestämään myös verkossa. Prosessin viimeisessä vaiheessa viimeisteltiin visuaalinen ilme, kerättiin kaikki datan ja keskustelujen pohjalta tehdyt johtopäätökset. (Porin kaupunki, 2017c.) Brändiuudistuksen myötä luotiin osallisuus- ja vuorovaikutusmalli Porin kaupungille.

Porin kaupungin brändiuudistus on kerännyt mainetta palkintojen muodossa.

Porin kaupungin brändiuudistus on palkittu arvostetussa digitaalisen markkinointiviestinnän Grand One -kilpailussa. Kunniainnointia tuli uudessa paras palvelumuotoilu -sarjassa. (Porin kaupunki, 2018c.)

Porin kaupunki näytti menestystä kuntamarkkinoinnin Piiri-tapahtumassa. Se voitti brändityöllään Suomen mestaruuden ja valittiin myös yleisön suosikiksi. 13. kertaa järjestettyyn kilpailuun osallistui 35 työtä. Kilpailun järjestivät Suomen Kuntaliitto, Suomen Elinkeino- ja Kehitysyhtiöt SEKES ry sekä Suomen matkailuorganisaatioiden yhdistys SUOMA ry. (Porin kaupunki, 2018d.)

3.2 Mitä osallisuus on?

Osallisuuskäsite on laaja ja sillä ei ole yhtä yksiselitteistä määritelmää. Kuntalaissa osallisuudella tarkoitetaan osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kunnan asukkailla ja palveluiden käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan (asetus osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista kuntalaissa 410/2015, 22§.)

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen mukaan yksilötasolla osallisuus ilmenee kokemuksena, joka syntyy, kun ihminen tuntee kuuluvansa merkitykselliseen ryhmään tai

yhteisöön (2018a). Toisaalta sosiaalinen osallisuus tarkoittaa yksilön kuulluksi tule-
mista ja mahdollisuutta vaikuttaa elämänsä kulkuun ja yhteisiin asioihin (Terveyden
ja hyvinvoinninlaitos, 2018b).

Opinnäytetyössäni osallisuus tarkoittaa sitä, että osallisuus ei voi olla hetkellinen ”pro-
jekti”, vaan osallisuus on jatkuvaa, yhdenvertaista ja sen tarkoitus ei ole asettaa ihmisiä
eri tasolle. Porin kaupungin viestintäyksikön päällikkö Salla Rajala määrittelee osalli-
suuden seuraavasti:

Osallisuus on halua ja mahdollisuutta päättää ja vaikuttaa. Se on nähdyksi,
kuulluksi, arvostetuksi ja ymmärretyksi tulemista: aktiivista toimintaa ja
yhteisiin asioihin vaikuttamista. Osallisuus antaa kokemuksen yhteisöön
kuulumisesta ja lisää kokemusta kaupungin merkityksellisyydestä. (Porin
kaupunki, 2018e.)

Matthies, Aila-Leenan (2013, 12) mukaan osallistumisella voidaan tarkoittaa monia
asioita. Osallistuminen voi tarkoittaa sekä yleistä kansalaisosallistumista esimerkiksi
yhdistystoimintaan että yksittäisten palvelunkäyttäjien tai asiakkaiden osallistumista
palveluprosesseihin.

Ihmiset osallistuvat nykyään myös yhä enemmän sosiaalisen median välityksellä.
(Lindholm, 2015, 54.) Hyvin toimineesta osallistamisesta on yllä esitelty Porin kau-
pungin brändiuudistus. Uudistukseen pystyi osallistumaan fyysisesti mainostoimis-
tossa tai netissä.

Kuntalaissa on annettu esimerkkejä, miten osallistumista ja vaikuttamista voidaan
edistää. Esimerkiksi järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia, selvittämällä
asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa, suunnittelemalla ja kehittämällä pal-
veluita niitä käyttävien ihmisten kanssa.

Laissa on määritelty, että osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia on oltava riittä-
västi. Laissa kuitenkin todetaan, että kaupunginvaltuuston on pidettävä huolta, että
kuntalaisten osallisuus toteutuu. (Asetus osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista
kuntalaissa 410/2015, 22§.) Jokainen voi päätellä, että vaikuttamismahdollisuu-
det eroavat eri kuntien välillä koska kunnat ja päättäjät ovat erilaisia eri paikkakun-
nilla.

Opinnäytetyöni mahdollisti Porin kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusmallin toimivuuden kokeilun osana SuomiAreenaa ja loi turvallisen alustan kuntalaisille vaikuttaa yhteisöön ja yhteiskuntaan.

Osallistamista Anttiroiko, Ari-Veikko (2003, 18-19) kuvaa osallisuuden lähikäsitteenä, jolla tarkoitetaan yleisesti hallinnon pyrkimystä lisätä kansalaisten osallistumista ja osallisuutta. Yksinkertaisuudessaan osallistaminen on osalliseksi tekemistä, aktivoimista. Anttiroikon määritelmässä hän tuo esiin, että käsitettä voidaan pitää institutionaalisenä ja siten, korostaa ylhäältä alaspäin suuntautuvaa toimintaa. (Lindholm, 2015, 57.)

Kirjassa *Demokratia suomalaisessa lähiössä* annetaan esimerkki ylhäältä alaspäin suuntautuvasta toiminnasta. Kuulemistilaisuudessa annetaan mahdollisuus lähiössä asuville ihmisille tulla keskustelemaan oman asuinalueensa tilasta. Kirjassa kuvaillaan tilannetta mikä on monelle tuttua, virkamiehet istuivat paneelipöytien takana lavalla ja asukkaat juhlasalin lattialla tuoleissaan. Lähtökohtaisesti asetelma ”alhaalta” ylöspäin on jo vinoutunut ja luo eriarvoisen tunnelman. (Luhtakallio & Mustranta, 2017, 28-32.)

3.3 Porin kaupungin brändiuudistuksesta osallisuusmalliin

Osallisuus- ja vuorovaikutusmalli rakennettiin brändiuudistuksen lomassa ja sitä hyödynnettiin brändiuudistuksen käyttöönotossa. Osallisuus- ja vuorovaikutusmalliin linkittyi osallisuusagentit, joita palkattiin yhteensä kaksi henkilöä. Osallisuusagentit ovat viestintäsuunnittelijoita.

Heidän työnkuvaan osallisuus- ja vuorovaikutustyö on sisällytetty ja joiden puoleen kaupunkilaiset, yhteisöt ja kaupunkiorganisaation henkilöstö voivat kääntyä tarvitessaan apua aloitteiden ja kehittämissuositustensa edistämiseksi (Rajala, 2018a, 19). Osallisuusagenttien tehtävänä on toimia linkkeinä kaupungin virkamiesten ja kaupunkilaisten välillä. He valmentavat henkilöstöä mallin käyttöön ja osallistavat eri kohderyhmiä osallistumaan.

Osallisuus- ja vuorovaikutusmalli antaa eväät erilaisten osallistamisen keinojen hyödyntämiseen eri osa-alueilla kaupungin toiminnoissa. (Porin kaupunki, 2018d). Työharjoittelussa ollessani seurasin osallisuusagenttien työskentelyä ja osallistuin heidän

organisoimaan osallisuustyöpajaan. Pajasta sain paljon eväitä opinnäytetyöni osallisuuden ja vastuullisuuden toteuttamiseksi.

Kivelä, Susanna (2000, 30-31) kirjoittaa kunnan roolista asukkaan näkökulmasta. Kivelän mukaan kunnalla on kaksi roolia: tarjota kuntalaisille hyvinvointipalveluita sekä muodostaa elämänpiirin ydin, kuntayhteisö. Kuten Kiveläkin tuo esiin, on mielenkiintoista todeta, miten nämä kaksi kunnan roolia muuttuvat tulevaisuudessa. Tulevaisuudessa tieto- ja neuvontapalveluiden kehittäminen, kaupunkisuunnittelu ja päätöksentekoon osallistaminen ovat vain muutamia esimerkkejä siitä, miten mallia voidaan hyödyntää. (Porin kaupunki, 2018e.)

Opinnäytetyölläni pyrin lisäämään kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia Porin kaupungissa. Porin kaupunki toteuttaa osallisuusmallillaan uutta lähestymistapaa, jota päätin hyödyntää opinnäytetyössäni SuomiAreenan kestävän tapahtumatuotannon parissa. Liitteenä 1 Porin kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusmalli (Porin kaupunki 2018a).

Seitsemän askeleen osallisuus- ja vuorovaikutusmalli on hyvin konkreettinen työkalu henkilöstölle myös hyödynnettäväksi, kun osallistavia tapoja otetaan käyttöön. Malli on helppolukuinen ja selkeä ja se ei vaadi aiempaa osaamista osallisuustyöstä. Avaan mallin erivaiheet yksi kerrallaan.

1. Reagoi kuntalaisille merkityksellisiin tarpeisiin ja ajankohtaisiin ilmiöihin

Tarjota kuntalaisille, henkilöstölle ja muille ryhmille mahdollisuus osallistua heille aidosti merkityksellisiin ja heidän arkeensa vaikuttaviin asioihin. Kilpailu ihmisten ajasta on kova, mutta omaan arkielämään tai henkilökohtaisiin kiinnostuksen kohteisiin tiiviisti liittyvät tarpeet saavat ihmiset aktivoitumaan myös kaupungin palveluiden suunnitteluun.

2. Kohdenna osallistaminen todellisiin käyttäjiin

Varmista, että osallistaminen ulottuu laajasti eri ryhmiin, eikä vain aktiivisimpiin kuntalaisiin. Huomioi myös, etteivät ne, jotka ovat eniten äänessä, välttämättä edusta hiljaista enemmistöä. Mieti, keitä todelliseen enemmistöön kuuluu ja kohdenna osallistaminen juuri heihin.

3. Kirkasta osallistamisen tavoitteet ja viesti niistä avoimesti

Kaupungin tehtävänä on määrittää osallistamiselle selkeät tavoitteet. Osallistamista ei koskaan tehdä vain osallistamisen vuoksi, vaan aina on määritettävä selkeät tavoitteet. Kaupungin ei kuitenkaan tarvitse “päälepäsmäroidä” sovittuihin tavoitteisiin pääsemiseksi. Joskus osallistaminen ja eri näkökulmien kuunteleminen vie suunnittelua toiseen suuntaan kuin alunperin oli ajateltu. Tämä ei haittaa, kunhan tavoiteltavat lopputulokset ovat kaikille osapuolille selkeät ja läpinäkyvät.

4. Valitse oikea osallistamisen menetelmä

Kuntalaisten osallistamiseksi on useita erilaisia tapoja ja menetelmiä. On tärkeää miettiä sekä oman kehityshankkeen että osallistettavien kuntalaisten näkökulmasta parhaiten toimivat osallistamisen keinot. Tässä työkalussa osallistamisen metodit on jaettu neljään palveluiden suunnittelun tyypilliseen vaiheeseen jotka löytyvät alta. Työkalun neljä vaihetta ovat: tarpeiden ymmärtäminen, suunnittelu, päätösten teko ja toteutus.

Tarpeiden ymmärtämisen vaihe

Tavoite on oppia lisää valitun kohderyhmän elämästä/toiminnasta ja ymmärtää mitä tarpeita, toiveita tai ongelmia heillä on. Lopputuloksena syntyy tietoa kohderyhmästä. Esimerkki menetelmiksi on nostettu haastattelu ja fokusryhmä.

Haastattelussa haastattelija kuntalaista kertomaan itsestään ja tarpeistaan kehitettävän palvelun tai toiminnan suhteen ennalta suunnitellun kysymysrunгон perusteella. Haastattelun kesto on puolesta tunnista kahteen tuntiin, ja se pidetään mahdollisuuksien mukaan paikassa, jossa haastateltava pystyy luontevasti näyttämään kertomaansa liittyviä esineitä ja asioita (esim. haastateltavan kotona).

Fokusryhmässä joukko ihmisiä kutsutaan koolle keskustelemaan annetusta teemasta noin kahden tunnin ajan. Keskustelun fasilitaattorin tehtävänä on pitää keskustelua yllä apukysymyksin, ja varmistaa että kaikki osallistujat saavat suunvuoron. Fokusryhmän avulla saadaan lyhyessä ajassa monen ihmisen näkemys samasta asiasta.

Suunnittelu vaihe

Osallistaja tietää tarkasti, mitä palvelua tai toimintaa on suunnittelemassa sekä haluaa lisätietoja, miten palvelun pitäisi toimia, jotta se palvelisi kaupunkilaisia mahdollisimman hyvin. Lopputuloksena syntyy suunnitelma palvelun toteuttamiseksi. Menetelmiksi ehdotetaan ideakioskia ja työpajaa.

Ideakioskissa suunnittelutiimi pystyttää julkiseen tilaan ideakioskin, jonka ohi kulkevia ihmisiä pyydetään pysähtymään lyhyttä ideointi- tai suunnittelutehtävää varten. Kohderyhmästä riippuen tehtävän kesto voi vaihdella muutamasta minuutista puoleen tuntiin. Osallistujien ideat dokumentoidaan tekstin ja kuvien avulla ja laitetaan näkyvästi esille.

Työpaja-menetelmässä koolle kutsutaan joukko ihmisiä noin kolmen tunnin työpaajaan. Osallistujille annetaan suunnittelu- ja ideointitehtäviä kehittämisen kohteeseen, hankkeeseen, aiheeseen tai asiaan liittyen. Ideat ja suunnitelmat esitetään mahdollisimman havainnollisessa muodossa tekstin ja kuvien tai lyhyiden näytelmien avulla. Erilaisista ideoista keskustellaan, ja kunkin osallistujan mielestä toteutuksen kannalta tärkeimmät ideat merkitään ylös.

Päätösten teko vaihe

Mallin käyttäjällä on valmiita vaihtoehtoja, miten suunniteltu palvelu tai toiminta voitaisiin toteuttaa. Haluaa päätöksenteon tueksi tietoa siitä, minkä vaihtoehdon kaupunkilaiset valitsisivat ja miksi. Lopputuloksena syntyy täydentäviä näkökulmia päätöksenteon tueksi. Esimerkki menetelmiä ovat verkkoäänestys ja käyttäjäraati.

Verkkoäänestyksessä vaihtoehdot toteutettavaksi palveluksi visualisoidaan digitaaliseen muotoon videoiden, mallinnosten tai tekstin ja kuvien avulla. Kohderyhmään kuuluvia ihmisiä pyydetään valitsemaan vaihtoehdoista mieluisin, ja perustelemaan valintansa. Perustelut voivat olla kaikille osallistujille avoimen verkkokeskustelun muodossa, tai suljetusti vain suunnittelutiimin nähtävissä.

Käyttäjäraadissa vaihtoehdot toteutettavaksi palveluksi tehdään mahdollisimman visuaaliseen ja konkreettiseen muotoon esimerkiksi skenaarioiden, mallinnoksien tai pahvista rakennettujen prototyyppien tai pienoismallien avulla. Koolle kutsutaan joukko ihmisiä testaamaan heille annettuja prototyyppisiä ja keskustelemaan niistä ryhmässä. Kunkin vaihtoehdon kohdalta kirjataan sekä toteuttamista puoltavia että vastustavia perusteluita. Kunkin osallistujan mielestä paras vaihtoehto merkitään ylös.

Toteutusvaihe

On olemassa palvelu tai toiminta, jonka toteuttamiseen toivoo kaupunkilaisten osallistuvan. Haluaa löytää toteutukseen kumppaneita, ja päättää työnjaosta yhteistyön aikana. Mikäli kuntalaisilta löytyy jo aito innostus heille tärkeän asian toteuttamiseksi,

saattaa pelkkä henkinen tuki ja sitoutuneisuus Porin kaupungin taholta riittää asioiden aikaansaamiseksi. Lopputuloksena syntyy toteutunut palvelu tai onnistuneesti jalkautettu toiminta. Esimerkki menetelmiä ovat fasilitointi ja mahdollistaminen.

Fasilitoinnissa toiminnan toteuttamiseen luodaan valmis alusta, jonka osallistujat voivat ottaa käyttöön. Kaupunki huolehtii käytännön järjestelyistä kuten tiedottamisesta, fyysisistä fasilitaatioista ja huollosta. Osallistujat käyttävät omaa aikaansa vain suoraan toimintaan.

Mahdollistamisessa hankkeen toteuttamiseen etsitään yhteistyökumppani, jonka käyttöön kaupunki antaa resursseja toteutukseen. Käytännössä resurssit voivat olla esimerkiksi rahaa, tiloja, asiantuntija-apua tai markkinointiapua. Toteutuksen tavoitteista tai ehdoista sovitaan etukäteen. Vastuu käytännön järjestelyistä on yhteistyökumppanilla.

5. Dokumentoi, mutta vältä turhaa byrokratiaa

Oli osallistamiseen käytetty menetelmä mikä tahansa, osallistamisen aikana syntyy runsaasti materiaalia, tietoa ja ideoita. Osallistamisen suunnittelun yhteydessä on tärkeää ratkaista, millä keinoin kaikki syntynyt sisältö taltioidaan. On tärkeää varmistaa, ettei dokumentointi ole liian raskasta tai hidasta osallistamisen ketteryyttä. Mallissa annetaan ohjeita, miten dokumentoida tuloksia tekemisen aikana ja sen jälkeen ja kehoitetaan pohtimaan missä, milloin ja kenelle kerrotaan lopputuloksista.

6. Älä pelkää epäonnistumista ja kokeile rohkeasti

Osallistaminen kaupungin palveluiden kehittämiseen on uutta ja moni voi kokeilla sitä ensimmäistä kertaa. Onnistumisen edellytys on lupa kokeilla sekä lupa epäonnistua. Osallistaminen avaa aina oven uusille ratkaisuille ja näkökulmille, joita aikaisemmin ei oltu edes mietitty. Osallistaminen vaatii kaupungilta rohkeutta luopua täydestä kontrollista, lain sallimissa rajoissa. Kohdassa annetaan vinkkejä esimerkiksi kohde-ryhmän tavoittamiseen ja osallistamistilaisuuden järjestämiseen.

7. Kokeile, opi jaa kokemasi

Tärkeä vaihe osallistamisen lopuksi on oppien jakaminen sekä niin onnistumisista kuin epäonnistumisista viestiminen. Kerro ja keskustele kaupungin sisällä, mikä osallistamisessa oli vaivatonta, mikä haastavaa ja missä onnistuttiin yli odotusten. Avoin

osallistamisesta viestiminen kannustaa myös muita kokeilemaan ja vahvistaa uudenlaisen toimintakulttuurin syntymistä Porin kaupungin sisällä.

Osallisuus- ja vuorovaikutusmalli on mahdollisuus uusille toimintamalleille. Onnistuessaan se lähentää hallintoa ja asiakkaita. Valtuustoryhmien Pori-sopimuksessa luvataan, että osallisuus- ja vuorovaikutusmalli otetaan käyttöön ja toiminta vakiinnutetaan (2017a, 8).

Kirjassa *Kunnat kuntoon* Mayry, Loukomies & Bärlund (2017, 43) todetaan päätöksentekokykyä käsittelevässä luvussa, että tyypillistä kaupunki- ja kunta organisaatioilla on taipua muotosidonnaisuuksiin ja toimia kankeasti ja byrokraattisesti. Ylimääräinen byrokratia tuo lisää kustannuksia. Kirjassa mainitaan tilanne, jossa markkinointiosaston vastaava halusi avata Twitter-tilin. Tilin avaus siirtyi valtuuston käsittelyyn ja asiaa pohdittiin peräti tunnin verran. Päätös tilin avaamisesta tuli maksamaan kohtuuttoman paljon. Kunnanjohtajan mukaan yksi valtuustokokous maksaa 10 000 euroa.

4 AINEISTONKERUU

Opinnäytetyöni toiminnallinen muoto oli koko työni tärkein osuus. Järjestin tuolienkeräystapahtuman, jonka avulla sain kerättyä tuoleja kaupunkilaisilta. Tuolienkeräystapahtumalla oli tavoitteena saada tuolit kierrätysteemaisen katsomon tuoleiksi ja pääsin kokeilemaan osallisuus- ja vuorovaikutusmallia käytännössä. Tuolienkeräystapahtumassa havainnoin tapahtuman osallistujia ja keräsin tuolien tarinoita lahjoittajilta.

Käytän opinnäytetyössäni kyselyä saadakseni tietoa SuomiAreenan kävijöiltä, miten he kokivat uuden yleisöalueen onnistuneen.

Tiedottaminen tapahtumasta

Sain tiedotukseen tunnettuja kasvoja ja tuolien ”julkkis” lahjoittajiksi esimerkiksi porilaistaustaisen MTV Uutisista tutun Kirsi Alm-Siiran, Porin kaupungin kaupunginjohtajan Aino-Maija Luukkosen. Tuolienkeräystapahtuma sai molemmista nimekkäistä lahjoittajista uutisarvoa. Osallisuus- ja vuorovaikutusmallin näkökulmasta oli todella tärkeää saada kaupunginjohtaja osaksi tuolienkeräystapahtumaa, sen avulla pystyttiin osoittamaan, että kaupunginjohtaja on myös sitoutunut ja antoi esimerkkiä osallistumisellaan kaupunkilaisille. Tapahtuman tiedote liitteenä 2.

Kaupunginjohtaja vastaa osallisuudesta ja johtaa osallisuuden neuvottelukuntaa, johon kuuluu myös sidosryhmien edustajia (Rajala, 2018a, 17).

Tuolien keruu

Keräsimme tuolit kirpputoripäivän yhteydessä omalla pisteellämme. Kaikilla Porin kaupunkilaisilla oli mahdollisuus osallistua. Olimme tiedottaneet asiasta kaupungin sosiaalisen median kanavissa ja nettisivuilla. Lisäksi tuolienkeräystapahtumasta tehtiin lehtiartikkeli paikallislehden mukana tulevaan liitteeseen ja sama artikkeli näkyi myös lehden verkkosivuilla. MTV Uutiset tarttuivat aiheeseen ja tekivät tapahtumasta kevennyksen MTV:n kymmenen uutisiin. Olimme osana isompaa kirpputoritapahtumaa ja se oli etu meille, koska siten meidän ei tarvinnut järjestää kokonaan omaa tapahtumaa. Kirpputoritapahtuma ”Porilaine peräkonttikirppis” on jo vakiinnuttanut itsensä alueella ja kävijöitä on vuosittain runsaasti.

Tuolien kerääminen järjestettiin kirpputoritapahtumassa niin, että toimimme omalle pisteellemme merikontin ja asettelimme SuomiAreena-ilmapalloja merkiksi eri puolille aluetta. Lahjoittajat pystyivät ajamaan autolla kontin viereen ja autoimme heitä nostamaan tuolit konttiin sisälle.

Sen jälkeen pyysimme lahjoittajaa kirjoittamaan itse tuolin tarinan ja kiinnitimme tarinan numeron tuoliin ja säilytimme tarinan itsellämme puhtaaksi kirjoittamista varten.

Jaoin lahjoittajille ja muille pisteellämme vieraileville SuomiAreena-ilmapalloja kiitokseksi. Tavoitteenamme oli kerätä 50 tuolia.

4.1 Havainnointi

Havainnoin lahjoittajia ja keräyspisteellämme käyneitä henkilöitä. Olin työparini kanssa tapahtumassa viisi tuntia. Kirjoitin havaintoni ylös tapahtuman jälkeen. Kiinnitin huomiota esimerkiksi lahjoittajien määrään, ikään ja tunnelmaan. Havainnoin tunnelmaa seuraamalla ihmisten reaktioita, kun he joko lahjoittivat tai tulivat katsomaan mitä pisteellämme tapahtuu. Monet lahjoittajat ja kiinnostuneet antoivat palautetta meille henkilökohtaisesti. Jaoin tapahtuman omilla Facebook-sivuillani ja se sai myös siellä positiivista palautetta. Esimieheni oli myös tyytyväinen tapahtuman onnistumiseen.

4.2 Kävijätutkimus

Opinnäytetyössäni käytän kävijätutkimusta aineistonkeruumenetelmänä. Kävijätutkimuksen on toteuttanut tutkimusyriitys Kuulas Helsinki, joka on erikoistunut tuottamaan psykologisesta tiedosta mitattavaa ja tuottavaa kasvua yrityksille (Kuulas Helsinki, kävijätutkimus, 2018). Kävijätutkimus on ostettupalvelu, jonka kustannukset Porin kaupunki ja MediaHub yhdessä jakoivat. Kävijätutkimus toteutettiin Kuulas Helsingin työntekijöiden avulla SuomiAreenan eri tapahtuma-alueilla tapahtumaviiikon aikana Porissa.

Käytän kävijätutkimuksen kysymyksiä SuomiAreena-rannan näkökulmasta. Opinnäytetyöni toteuttama kierrätyskatsomo sijaitsi tapahtuma-alueella. Kävijätutkimuksen tutkimusmenetelminä käytettiin kyselylomaketta sekä laadullisia haastatteluja.

Työssäni hyödynsin seuraavien kysymysten vastauksia:

- Ikä
- Asuinpaikka
- Porin vierailun tausta
- Oletko kuullut tai vierailut SuomiAreena-rannassa?
- Kuinka paljon pidit SuomiAreena-rannasta?
- Avovastaukset

Kävijätutkimuksen tulokset ovat opinnäytetyöni tutkimuskysymyksen näkökulmasta haastava, koska en pystynyt itse vaikuttamaan kyselyyn siten, että olisi esimerkiksi tarkasti muotoiltu kysymys siitä, mitä mieltä kävijät ovat katsomosta. Kyselytutkimuksessa on kysytty vastaajilta Suomi-Areenan uudesta yleisöalueesta yleismaailmallisesti, joka ei anna opinnäytetyöni tutkimuskysymykseen vastauksia.

4.3 Sähköpostihaastattelu

Haastattelu on perusmenetelmä, joka sopii moneen erilaiseen tilanteeseen. Haastattelumuodot erotellaan sen mukaan, miten strukturoitu ja miten muodollinen haastattelutilanne on. Haastattelun eri muotoja ovat strukturoitu haastattelu, puolistrukturoitu haastattelu eli teemahaastattelu, avoin haastattelu ja syvähaastattelu. (Kajaanin ammattikorkeakoulu, 2018.)

Hankin aineistoa työhöni sähköpostihaastattelun avulla. Yritin saada neljältä eri Porin kaupungin työntekijältä vastauksen mutta kaksi vastasi, aikataulu syistä. Haastateltavat seurasivat ja olivat mukana prosessissa ja pystyivät analysoimaan opinnäytetyön onnistumista osallisuus- ja vuorovaikutusmallin toimivuuden huomioiden.

Haastateltavia olivat Porin kaupungin viestintäyksikön SuomiAreenan tuottaja Tiina Lehtonen ja tapahtumakoordinaattori Jenni Åman. Kaksi kysymystä oli suunniteltu erityisesti osallisuusagenteille ja siitä johtuen en saanut vastauksia kohtiin 1 & 2.

Haastateltavilta kysyttiin neljä eri kysymystä.

1. Miten osallisuus- ja vuorovaikutusmalli toteutui tuoliprojektissa ja miten sitä kehittäisi?
2. Miten käytätte omassa työssänne osallisuus- ja vuorovaikutusmallia?
3. Mallin haasteet ja hyvät puolet?
4. Miten näette jatkossa SuomiAreenan osalta, onko osallisuutta syytä lisätä SuomiAreenassa?

5 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

Opinnäytetyössäni hankin aineistoa havainnoimalla ja hyödynsin kävijätutkimuksen vastauksia. Tuolienkeräystapahtumassa lahjoitetut tuolit ja niiden tarinat ja niistä rakennettu katsomo on opinnäytetyön tuotos. Kävijätutkimuksen tuloksien avulla pystyn arvioimaan yleisesti tapahtuma-aluetta ja kävijöitä.

Porin kaupungin osallisuusmallia hyödyntäen opinnäytetyöni osana tuotettiin katsomo kustannustehokkaasti ja vähällä byrokratialla. Käytimme kierrätystavaraa, jonka kaupunkilaiset lahjoittivat ilmaiseksi ja hyödynsimme somistuksessa SPR Kontin valikoimaa.

5.1 Tuolien tarinat

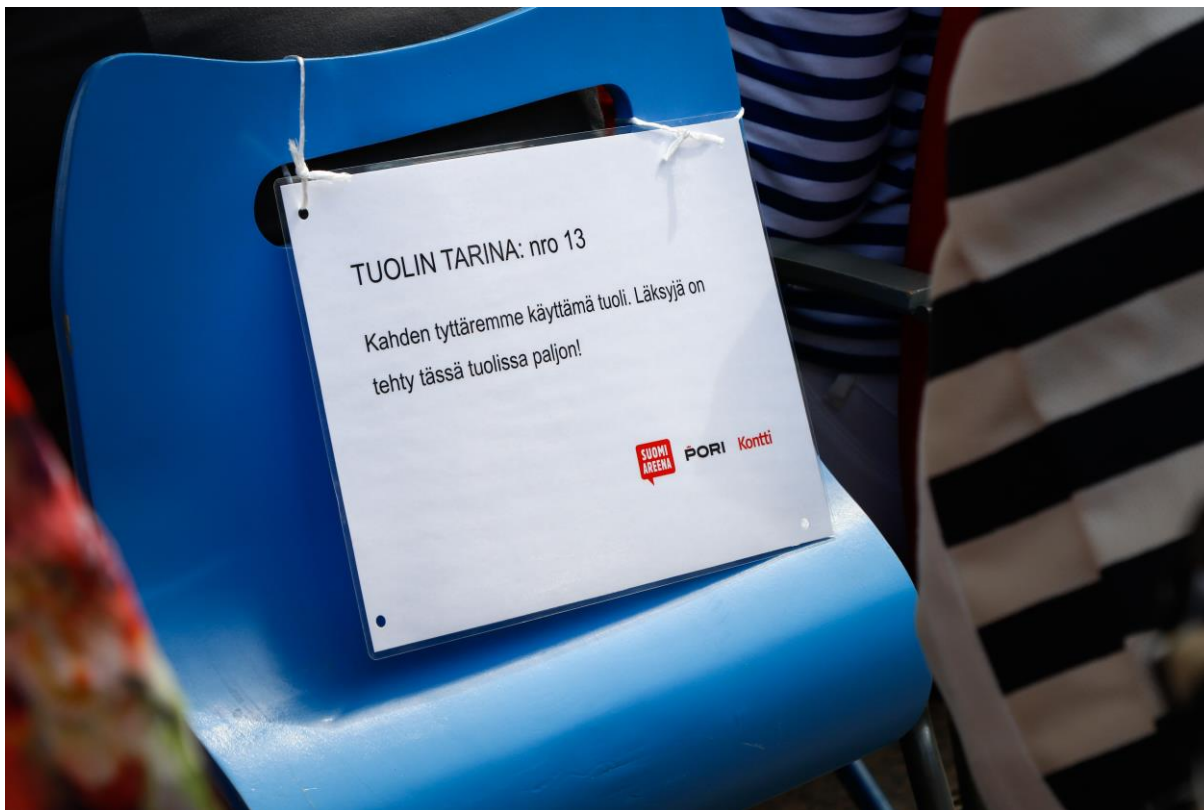
Tuolien lahjoittajilta kerättiin tuolien tarinoita: Mistä tuoli on peräisin ja liittyykö tuoliin jotain muistoja tai tarinoita. Tarinat olivat esillä tuoleissa kiinnitettyinä tapahtuman aikana yleisöalueella. Tarinat olivat iso osa tuotosta ja lisäsivät alueen yllätyksellisyyttä ja henkilökohtaisuutta. Tarinat ovat liitteenä 3.

Pohdin, että oliko tarinoiden jakaminen yksi syy lahjoitukselle. Osallistumalla tuolienkeräystapahtumaan tarina ja tuoli tuli osaksi historiallista kierrätyskatsomoa SuomiAreenassa. Muutamissa tarinoissa oli esimerkiksi lopetuksia kuten: ”pitäkää huolta”, ”nyt on aika luopua” ja ”toivottavasti saavat arvoisensa kodin”. Ihmisillä oli tunnesiteitä lahjoittamiinsa tuoleihin. Koen, että osallistaminen onnistui, koska ihmiset saatiin kotoaan tulemaan lahjoittamaan tuolin keräyspisteellemme ja kertomaan tarinan.

Onnistuin opinnäytetyössäni osallistamaan ihmiset jakamaan omia tarinoitaan SuomiAreena-kävijöille. Tarinoita oli monenlaisia ja ne aiheuttivat erilaisia tunnereaktioita: surua, iloa, onnea ja epäuskoa. Siellä oli niin kommelluksia, kehotuksia, elämäntarinoita ja kertomuksia arjesta. Keräsimme yhteensä 15 tarinaa.

Upeinta tarinoissa oli se, miten ne minut ja muut Suomi-Areena tiimissä yllätti. En ollut tullut ajatelleeksi miten monenlaisia merkityksiä huonekaluilla on ihmisille ja miten ne ovat osana elämäntarinoita. Mieleenpainuvinta oli lukea tarinoita ensimmäistä kertaa ja minut valtasi onnellisuuden tunne. ihmiset antoivat kurkistuksen omiin henkilökohtaisiin muistoihin ja jakoivat ne nyt tuhansien ihmisten kanssa. SuomiAreenassa oli tänä vuonna 67 000 kävijää.

Tarinat antoivat katsomolle sen loppusilauksen ja enemmänkin mitä uskalsin toivoa. Tarinat tekivät katsomosta ihmisten jakamien tarinoiden näyttämön. Ihmiset tarinoiden takana saivat pysyä anonyymeina halutessaan.

Kuva2. Kuva Tarinasta numero 13.

5.2 Erilainen katsomo

Opinnäytetyöni toimintaympäristössä SuomiAreenassa toteutettiin kierrätysmateriaaleista rakennettu katsomo, jonka tuolit olivat peräisin kaupunkilaisilta. SuomiAreenan vuoden 2018 teemoja olivat muun muassa solidaarisuus ja vastuullisuus. Tuolienkeräystapahtuma satoi yhteisöllisyyden tavoin yhteen osallisuuden ja kierrätyksen sekä ylikuluttamisen ja hyväntekeväisyyden teemat. Osallisuusmallin avulla osallistettiin kaupunkilaiset osaksi SuomiAreena katsomon rakennusta. Tuolienkeräystapahtuma oli onnistunut ja keräsimme lähes 70 tuolia katsomoon. Tuolienkeräystapahtuman jälkeen ihmiset ottivat yhteyttä ja kysyivät mahdollisuutta lahjoittaa tuoleja jälkikäteen. Logistisista syistä emme vastaanottaneet tuoleja enää tapahtuman jälkeen. Varastointi ja kuljetus hoitui eri yritysten toimesta, joten olisi ollut hankalaa myöhemmin hakea ja varastoida tuoleja.

Käytimme katsomossa tuolien lisäksi kuormalavoista tehtyjä penkkejä. Kuormalavat saimme tilaustyönä Porin kaupungin työllisyyspalveluista. Kuormalavojen päälle hankimme SPR kontista kierrätettyjä räsymattoja tehdäksemme istuimista miellyttävämmän istua, kävijän näkökulmasta.

Opinnäytetyössäni tilaajan tarpeena oli luoda uutta ja kokeilunhaluista yhdessä kaupunkilaisten kanssa osallisuusmallia hyödyntäen. Opinnäytetyöni onnistui rakentamaan kestävän, kierrätysmateriaaleista rakennetun katsomon yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Kierrätysteemainen ja osallistava katsomo oli ensimmäinen SuomiAreenan historiassa. Tuolit lahjoitettiin hyväntekeväisyyteen SPR kontille tapahtumaviikon jälkeen.

5.3 Havainnot tuolienkeräystapahtumasta

Opinnäytetyössäni pyrin toteuttamaan Luhtakallion ja Mustrannan kuvaamaa osallistamismallia, jossa ihmiset asetetaan samalle viivalle. Tämä korostuu opinnäytetyössäni tuolien tarinoissa ja mahdollisuutena osallistua yhteisölliseen tekemiseen tasarvoisena osallistujana.

Havainnoinnin tuloksena sain tietoa, että lahjoittajia oli 36. Lahjoittajia oli eri ikäisiä, nuoria aikuisia, aikuisia ja eläkeläisiä. Nuoret aikuiset ja eläkeläiset olivat ahkerimpia lahjoittajia. Kaksi lahjoittajista oli organisaatioita, A-klinikka säätiö ja FC Jazz Juniorit.

Selkeä enemmistö toi enemmän kuin kaksi tuolia. Yleisin lahjoitusmäärä oli neljästä kuuteen tuoliin, näin ollen kokonaisia ruokatuoli settejä. Meidät yllätti se, että tuoleja tuotiin enemmän kuin yksi per henkilö.

Kivelä (2000, 34) viittaa Erik Allardtin hyvinvointitutkimukseen, jossa yhteisöllisyyden käsitteeseen sisällytetään ystävien ja perheen lisäksi myös paikallisyhteisö ja kaikki yhteisöt ja tekijät, joissa ihmisen identiteetin ja omakuvan voidaan nähdä rakentuvan. Tuolienkeräystapahtuman kohderyhmänä olivat yleisesti kaupunkilaiset. Käydessäni keskusteluja ihmisten kanssa selvisi lahjoituksen motiiveja.

Yksi motiivi oli, että haluttiin olla osa SuomiAreenaa ja tukea kierrätyskatsomon rakennusta. Kotoa oli esimerkiksi löytynyt yksi tuoli mistä helposti saattoi luopua ja sitä kautta pystyivät olemaan osana yhteistä ”projektia”.

Yhdistyksien motiivi lahjoitukselle saattoi olla näkyvyyden hakeminen tai puhtaasti hyväntekeväisyyteen osallistuminen. Yhdistysten motiiviin en saanut selkeää vastausta. Kontaktoin ennen tapahtumaa järjestöjä ja yhdistyksiä. Tarjosin heille näkyvyyttä sosiaalisen median kanavassa, Instagramissa. Olin kuitenkin liian myöhään liikkeellä mutta yksi kontaktoiduista teki tuoli lahjoituksen.

MTV Uutiset olivat tekemässä uutista tapahtumasta ja yrittivät haastatella lahjoittajia. Havaitsin, että kameroiden läsnäolo toi epävarmuutta joillekin lahjoittajille mutta herättivät kuitenkin kiinnostusta ihmisissä, jotka eivät lahjoittaneet mitään. Ihmiset eivät lähteneet helposti kuvattavaksi tai haastateltavaksi. Kuvattavaksi suostui 5 ihmistä. Kameroiden läsnäolon vuoksi vuoropuhelu lahjoittajan kanssa tapahtui nopeasti.

Palaute oli positiivista ja tunnelma oli pisteellämme innostunut ja vastaanottavainen. Ihmiset olivat kiinnostuneita ja avoimin mielin liikkeellä. Nuoret aikuiset kommentoivat, että on todella hyvä, että tavaroita uusiokäytetään. Saimme paljon palautetta, että idea on hyvä ja jotkut harmittelivat, etteivät olleet itse huomanneet tapahtuman markkinointia.

Monet jotka osallistuivat keräykseen, kertoivat nähneensä jutun tapahtumasta sanomalehdessä. Selkeä enemmistö löysi paikalle ja tuli lahjoittamaan tuolinsa lehtiartikkelin perusteella. Jotkut seurasivat lahjoituksien määrää tapahtuman- ajan. Uskallan todeta, että tapahtuma oli mieluisa tapa osallistua mutta myös seurata.

5.4 Kävijätutkimus

Kävijätutkimuksen kyselyn tuloksien avulla pystyn arvioimaan yleisesti tapahtumaluetta ja kävijöitä.

Kyselylomakkeeseen vastasi 267 henkilöä ja laadullisiin haastatteluihin osallistui 39 henkilöä. Kyselylomakkeen täyttäneistä 145 oli naisia, 120 miehiä ja 2 merkitsi sukupuolekseen muu. (Kuulas Helsinki, kävijätutkimus, 2018, 5.)

Kuulas Helsingin toteuttaman kävijätutkimuksen mukaan (2018, 9-13) suurin osa vastanneista oli 45-64 vuotiaita ja toiseksi suurin ikäryhmä oli 30-44 vuotiaat. Tutkimukseen vastanneista 72% tuli Poriin vapaa-ajallaan, kun taas 28% työn vuoksi. Puolet kyselyyn vastanneista olivat Satakunnasta ja puolet muualta Suomesta.

Kävijätutkimuksen vastausten perusteella SuomiAreena-ranta, uusi tapahtuma-alue, oli suurimmaksi osaksi positiivinen kokemus ja kävijät kehuivat alueen kunnostamisen tuloksia. Alue koettiin pääosin rennoksi ja viihtyisäksi, joka sijaitsi hyvällä paikalla. Alueen nähtävyydet ja näytteilleasettajat koettiin melko vähäisiksi ja osa vastaajista koki alueen tyhjänoloiseksi (Kuulas Helsinki, kävijätutkimus, 2018, 24.)

Avovastauksista selvisi, että SuomiAreena-rannan istumapaikkoja ja oleskelutilaa olisi saanut olla enemmän. Avovastauksissa nousi esiin, että alue oli erilainen ja hauskat istumapaikat mainittiin. Miljöönä alue miellettiin mukavana, viihtyisänä ja rentona.

Avovastauksissa moni oli kommentoinut sääolosuhteista. Sää oli helteinen ja se näkyi vastauksissa. Helle vaikutti vastaajien mukavuuteen mutta raikas tuulenvire miellytti.

5.5 Sähköpostihaastattelun tulokset

Haastattelin sähköpostihaastattelun avulla kahta Porin kaupungin viestintäyksikön työntekijää. Sain kaksi haastattelua, mutta neljästä kysymyksestä sain vastauksia vain kahteen.

Tapahtumakoordinaattori vastasi kysymykseen ”Miten osallisuus- ja vuorovaikutusmalli toteutui tuoliprojektissa ja miten sitä kehittäisi?

Mielestäni tuoliprojekti onnistui hyvin ja sillä saatiin hienosti kaupunkilaisten mielenkiinto herätettyä. Osallisuus ja osallistamisen tavoittelu pyritään entistä enemmän sisällyttämään kaupungin strategiaan ja sen päivittäiseen toimintaan. Tuoliprojekti avasikin ehkä omiakin silmiä sen suhteen, että osallistamisen ei tarvitse olla vakavaa ja sillä voidaan herätellä kaupunkilaisia uudella tavalla. Jatkossakin vastaavanlaista projektia kannattaa ilman muuta lähteä tavoittelemaan. Tällaisessa projektissa on vain saajia – me saimme rakennettua hienon katsomoalueen ja asukkaat pääsivät helposti tarpeettomista tuoleista eroon. (Åman, 2018.)

Kysyin myös, että miten tapahtumantuottaja ja tapahtumakoordinaattori kokee, että onko osallisuutta syytä lisätä SuomiAreenassa. Tapahtumakoordinaattori viittaa ylläolevaan vastaukseen, jossa nostaa esiin, että osallisuus ja vuorovaikutus on nykyään tärkeä osa kuntalaisten kuulemisessa. Hän vastaa, että osallisuutta voi ja pitääkin enemmän kehittää SuomiAreenassa tulevana vuosina. Haastateltava nostaa esiin, että jo tämän vuoden tapahtuman jälkeen on otettu askel eteenpäin ja tapahtuman kehittämistyössä kuunnellaan enemmän aikaisempia järjestäjiä.

Tapahtumantuottaja vastasi samaan kysymykseen:

Osallisuutta on aina syytä lisätä. SuomiAreena saa palautetta välillä siitä, että keskustelua käydään vain ylätasolla ja keskustelujen puhujien välillä eikä yleisö välttämättä pääse aina halutessaan ääneen. SuomiAreena-organisaatio toivoo kaikilta järjestäjätahoilta yleisön ja sidosryhmien huomioimista. Vahva usko on, että osallisuus tulee näkymään tulevaisuuden SuomiAreena-tapahtumissa entistä vahvemmin. Se voi liittyä tapahtuman suunnitteluun (kuten esimerkiksi Tuoliprojektissa toteutettiin) tai suoraan tapahtuma-aikaan.

Porin kaupunki toteuttaa osallisuutta tapahtuman suunnittelussa erityisesti sidosryhmien kanssa. Sidosryhmillä tarkoitetaan tässä tapauksessa niin keskusta-alueen asukkaita, yrittäjiä sekä muita kesätapahtumien järjestäjäorganisaatioita. Järjestäjäorganisaatiot toteuttavat osallisuutta esimerkiksi Kansalaistorilla, jossa tapahtuu paljon vuorovaikutusta organisaatioiden ja kävijöiden välillä. Tätä puolta haluamme vahvistaa myös keskusteluihin, jotta osallisuus olisi tulevaisuudessa käytännössä automaattista organisaatioiden ja kävijöiden välistä vuoropuhelua. Porin kaupunki järjestää esimerkiksi yhteistyössä eri tahojen kanssa osallisuuteen liittyvän keskustelutilaisuuden SuomiAreenassa 2019.

SuomiAreena-organisaatio käy vuoropuhelua järjestäjätahojen kanssa myös tapahtuman tulevaisuudesta ja arvoista. Haluamme vuoropuhelun keinoin kehittää SuomiAreenaa entistä vetovoimaisemmaksi ja demokratiaa vaalivaksi suur tapahtumaksi. (Lehtonen, 2018.)

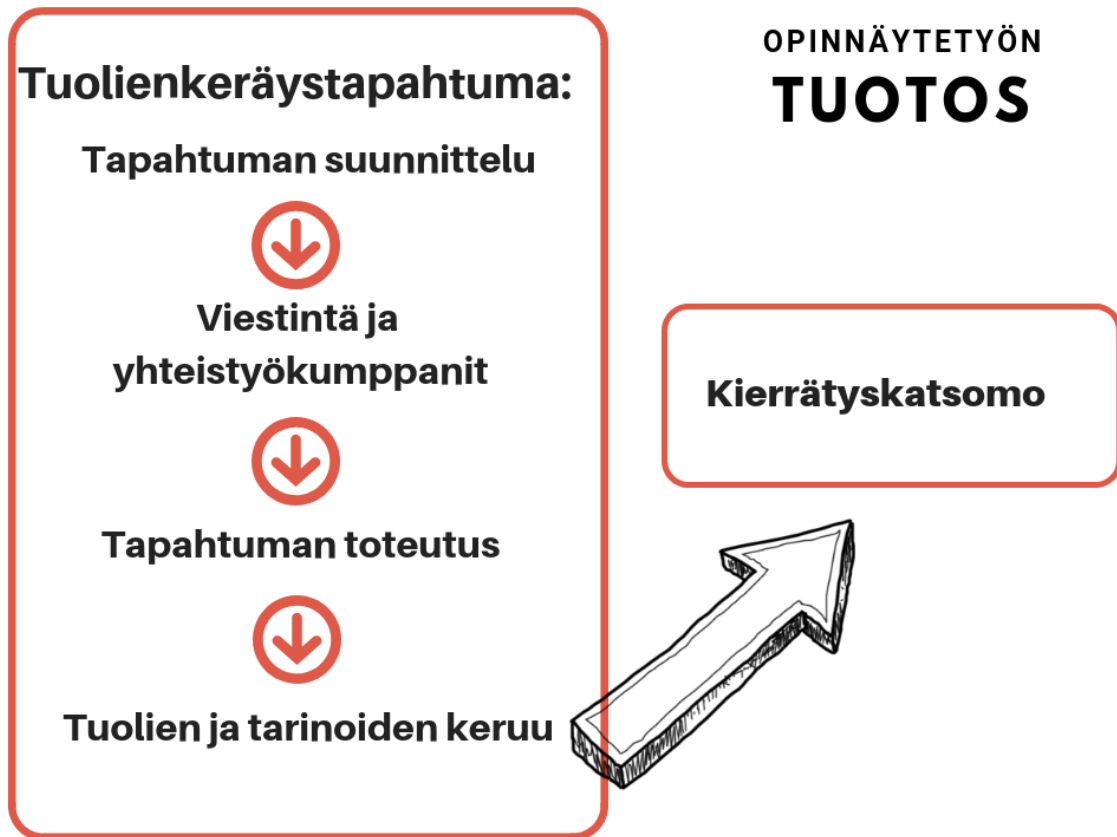
6 YHTEENVETO

Opinnäytetyöni merkitys Porin kaupungille on osallisuutta ajatellen tärkeä. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen kaupunkilaisten ja kaupungin välillä on tärkeää niin paikallisesti, kuin yhteiskunnallisestikin ja tähän tarpeeseen opinnäytetyöni tilaaja kokee kehittämistyöni vastanneen tilaajan saamani palautteen perusteella. Porin kaupungin viestintäyksikön päällikkö Salla Rajala (2018,2018b) toteaa, että ketteränä ja innovatiivisena kokeiluna tempaus toteutti Porin kaupungin uutta osallisuus- ja vuorovaikutusmallia ja SuomiAreenan vastuullisuuden näkökulmasta sekä vastasi molempien tavoitteisiin. Hän avaa, että ammattikorkeakoulunlopputyö mahdollisti hankkeen toteuttamisen ja se onnistui erinomaisesti. Hän nostaa esiin, että oma innostukseni ja päättäväisyys opinnäytetyöni toteutukseen ja sen onnistumiseen oli ratkaiseva.

Osallisuus- ja vuorovaikutusmalli on vielä uusi Porin kaupungille ja sen käyttöä kehitetään ja jatketaan tulevaisuudessa. Mallin jalkauttamiseksi tarvitaan koko kaupungin henkilöstön sitoutuneisuus ja riittävä rahoitus (Rajala,2018a, 16). Kaupungit ja kunnat tulevat jatkossakin kilpailemaan keskenään elinvoima- ja vetovoimatekijöistä, kuten Maury, Loukomies ja Bärlund (2017,195) nostaa esiin kirjassaan Kunnat Kuntoon, että elinvoimaan vaikuttaa mm. ilmapiiri, työllisyys, tapahtumat ja ihmiset. Tuolienkeräystapahtumalla Porin kaupunki sai positiivista näkyvyyttä ja toi esiin ajankohtaisia teemoja – vastuullisuus ja osallisuus.

Tekemäni kokeilun perusteella voi tulkita, että osallisuus- ja vuorovaikutusmallia voidaan hyödyntää osana SuomiAreenaa. Käytin toiminnallista osallistamisen keinoa, jossa kaupunkilaiset pääsivät mukaan yhteiseen hankkeeseen, kierrätyskatsomon rakentamiseen. Sähköpostihaastattelun vastauksien perusteella SuomiAreenassa osallisuuden kiinnitetään jatkossa huomiota ja on jo otettu askelia eteenpäin.

Tuolienkeräystapahtuman konkreettisuus ja helppous lahjoittajan näkökulmasta oli tärkeässä roolissa osallistamisen onnistumisessa. Luhtakallio ja Mustaranta (2017,126) kirjoittaa, että osallistamisen ei pitäisi olla itsetarkoitus vaan työkalu asioiden muuttamiseen. Osallistaminen oli työkalu SuomiAreenan kierrätyskatsomon rakentamiseksi eikä kaupunkilaisia osallistettu osallistamisen halusta.

Kuvio2. Opinnäytetyön tuotos kuviona.

6.1. Tuolienkeräystapahtuman opit

Laadin tapahtuman jälkeen muistilistan, liite 4. Muistilistaa voi hyödyntää laajemmin erilaisten tapahtumien suunnittelussa.

Tapahtumaa ideoidessa kannattaa muistaa, että outokin idea voi muokkaantua käytökelpoiseksi. Jäsentele idea selkeäksi itsellesi ja niin, että ymmärrät mihin olet osallistamassa muita.

Kannattaa esitellä ideasi muille vaikka työskentelisitkin yksin. On hyvä esitellä tapahtuman teema ja tarkoitus jollekin ketä ei ole asiaan perehtynyt. Siten saat hiottua tapahtuman ideaa selkeämmäksi ja ajatus tapahtumasta kehittyi konkreettisemmaksi.

Markkinointiin saimme lisä energiaa tunnetuista henkilöistä ja tätä suosittelen hyödyntämään, jos tapahtuman luonteeseen sopiin. Ehdota myös rohkeasti yhteistyökumppaneille, että hyödyntäisit heidän viestintäkanaviaan. Suunnittele viestintä aina

sopivaksi eri viestintäkanaviin ja muista markkinoinnin kärki eri tahojen viestintää käytettäessä.

Muista dokumentoida ja viestiä. Tapahtumapäivä on usein kiireinen, joten pohdi etukäteen, miten dokumentoit tapahtumasta. Mieti voisiko joku tehdä sen puolestasi, jos roolisi tapahtumassa on sellainen, ettet itse ehdi. Viesti tapahtumasta ja houkuttele paikalle lisää väkeä. Muista kiittää jälkikäteen osallistujia ja viesti tuloksista.

6.2 Kehittämisideat

Suur tapahtumat vaikuttavat aina isäntäpaikkakunnan ympäristöön, muuta parhaimmillaan tapahtuma voi myös edistää kestävästä kehitystä. Kierrätyskatsomon toteuttaminen on vielä ympäristövaikutuksiltaan pieni mutta voi vaikuttaa tulevaisuudessa tapahtuman kehittyessä kestävämpiin ratkaisuihin esimerkiksi jätehuollossa tai materiaali hankinnoissa laajemmin.

Tuolienkeräystapahtuma onnistui osallistamaan ihmisiä lahjoittamaan tuoleja SuomiAreenaan mutta näen, että kaupunkilaisten potentiaalia voidaan hyödyntää laajemminkin tapahtuman puitteiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Loin tuolienkeräystapahtuman perusteella huoneentaulun tapahtuman opeista liite

Kehittämisideoita:

1. Ihmiset mukaan katsomon suunnitteluun.

Osallistetaan ihmiset jo alusta lähtien katsomon suunnitteluun. Selvitetään kaupunkilaisilta, mitä he ovat mieltä käsiteltävästä asiasta.

2. Tuolienkeräystapahtuman sijoittaminen samalle alueelle missä katsomo toteutettiin.

SuomiAreena-ranta oli uusi tapahtuma-alue, joten sen tutuksi tekeminen olisi ollut hyvä idea. Tuolienkeräystapahtuma oli osana suurempaa kirpputoritapahtumaa, joka helpotti toteutusta ja ja markkinointia.

3. Ihmiset mukaan katsomon rakentamiseen

Katsomon rakentamisesta olisi voinut luoda porilaisten yhteiset ”talkoot” sen sijaan, että SuomiAreena-tiimi rakensi katsomon. Katsomon rakentamisesta olisi tullut kau-

punkilaisten yhteinen projekti joka lisää yhteenkuuluvuutta ja nostattaisi yhteishenkeä. Rakentamista haastoi tiukka aikataulu ja muuttuvat tilanteet, jonka vuoksi se rakennettiin muutama tunti ennen tapahtuman alkua aikaisin aamulla.

4. Kestäviä ja ympäristöystävällisiä ratkaisuja SuomiAreenaan

Materiaalihankinnat kannattaa suunnitella niin, että kestävät pitkälle tulevaisuuteen ja maksimoida niiden käyttö esimerkiksi muissa kaupungin tapahtumissa tai toiminnoissa. Jätehuollon suunnittelu yhdessä ammattilaisten kanssa tukee kestävien ratkaisujen löytämistä.

5. Osallistakaa yhdistykset, järjestöt tai seurat mukaan

Opinnäytetyötäni tehdessä havaitsin, että toimintaympäristöni on erinomainen alusta kokeilla kaupunkilaisten, yhdistysten tai liikuntaseurojen osallistamista tapahtuman puitteiden rakentamisessa. Tapahtumassa on paljon erilaista työtä mitä voi ulkoistaa seurojen tai yhdistysten tehtäväksi ja tällä tavalla tapahtuma tukisi paikallisen yhdistyksen tai seuran varainhankintaa.

6. Tapahtuma-alueen ja lavojen visuaalisuuteen

Porin kaupungin Suomi-Areenatiimissä suunnitellaan vuosittain lavojen ja tapahtuma-alueen visuaalista ilmettä. Tähän työhön suosittelisin ottamaan mukaan ideointiin ja toteutukseen esimerkiksi kulttuurin ja taiteen harrastajia ja opiskelijoita. Rohkeaa olisi toteuttaa osallistavaa taidetta kaupunkilaisten kanssa. Sen avulla alueen ja lavojen ilme saisi kaipaamaansa uutta ilmettä ja loisi uutta yllätyksellisyyttä mitä pitkään toiminut tapahtuma vaatii.

Opinnäytetyötäni tehdessä tulin johtopäätökseen, että tapahtumalla on kehittymismahdollisuuksia myös tulevaisuudessa. Toivon, että opinnäytetyöni kaltaisia rohkeita kokeiluja jatketaan. Haastattelun perusteella koen onnistuneeni jos opinnäytetyöni tuotos vaikutti Porin kaupungin työntekijän mielikuvaan osallistamisesta - ettei sen tarvitse olla niin vakavaa.

SuomiAreena on porilaisille ja Porin kaupungille tärkeä tapahtuma ja potentiaalia kaupunkilaisten hyödyntämiseen on minun näkökulmastani jatkossakin. Suuret yleisötapahtumat ovat usein taloudellisesti merkittäviä paikkakunnalle, jossa tapahtuma järjestetään.

Tänä vuonna SuomiAreena kävijöitä oli 5 päivän aikana 67 000. Tästä voimme päätellä, että erityisesti yrittäjät hyötyvät tapahtumasta ja Porin kaupunki saa paljon näkyvyyttä valtakunnan mediassa kyseisellä viikolla. Porin kaupunki tekee yhteistyötä monen eri sidosryhmän kanssa ja jatkossakin on syytä kehittää yhteistyötä entistä sujuvammaksi. Hyvin onnistunut tapahtuma on kaikkien etu.

Kuten tapahtumatuottajakin sanoo haastattelussaan, että tulevaisuudessa toivoo osallisuuden olevan automaattista organisaatioiden ja kävijöiden välistä vuoropuhelua. Tällä hetkellä osallisuudesta puhutaan paljon ja tehdäänkin jonkin verran mutta menee vielä hetki, ennen kuin se tulee luonnolliseksi osaksi toimintakulttuuriamme.

Opinnäytetyössäni toteuttama tuolienkeräystapahtuma osoitti, että kaupunkilaisia voi osallistaa osaksi tapahtumaa. Tuolienkeräystapahtuman tapaista keräystä kannattaisi kokeilla uudestaan mutta räätälöitynä sen hetkisen tarpeen mukaan.

LÄHTEET

- Aho, Amanda. 2018. Artikkele. <https://suomiareena.fi/artikkeli/suomiareenassa-200-tilaisuutta-ja-uusia-aluevaltauksia-suomiareena-ranta-avautuu-ja-arvokeskustelut-kaynnistyvat/6945556>
- Einonen, Tomi. 2018. Uutinen. SuomiAreena. <https://suomiareena.fi/artikkeli/mediahub-helsinki-ja-porin-kaupunki-solmivat-suomiareenan-jatkosopimuksen/6939710>
- Gretschel, Anu. 2002. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina, Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Hautamäki, Mari. 2017. Onnistunut brändäys voi tuottaa kunnalle miljardeja. Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-9412029>
- Isola, Kaartinen, Leemann, Lääperi, Schneider, Valtari & Keto-Tokoi. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Mitä osallisuus on? <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-917-0>
- Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2018. Aineistonkeruu menetelmät. Haastattelu. <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Aineiston-keruumenetelmät/Haastattelu>. Viitattu 20.11.2018.
- Katsomo. 2018. SuomiAreena 2018 ohjelmajulkistus. <https://www.katsomo.fi/sarja/suomiareena-33001006004/suomiareena-2018-ohjelmajulkistus-200-tilaisuutta-930937>. Viitattu 5.9.2018.
- Kivelä, Susanna 2000. Näkemyksiä kuntademokratian ja kuntajohtamisen tulevaisuudesta. Kunta-alan tulevaisuusbarometri 2000. Suomen kuntaliitto. Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Kuntaliitto. 2017. Tilastot ja julkaisut. <https://www.kuntaliitto.fi/tilastot-ja-julkaisut/kaupunkien-ja-kuntien-lukumaarat>
- Kehittämispalaveri 9.4.2018. Suomi-Areena-palaveri.
- Kuulas Helsinki. 2018. <http://kuulas.fi/>
- Kuulas Helsinki. 2018. Kävijätutkimus SuomiAreenassa 2018. Julkaisematon.
- Lehtonen, Tiina. 2018. Sähköpostihaastattelu. 20.11.2018.
- Lindholm, Arto 2015. Ei-kävijästä osalliseksi – Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Maury, Maarika & Loukomies, Tuomo & Bärlund, Aija. 2017. Kunnat kuntoon. Helsinki: Kisspublishing.
- Partanen, Antti. 2018. Artikkele. <https://suomiareena.fi/artikkeli/historian-heltesimmassa-suomiareenassa-hurjat-67-000-kavijaa-somessa-lyotiin-ennatyksia/7001130>
- Porin kaupunki. 2017a. Valtuustoryhmien Pori-sopimus. https://www.pori.fi/sites/default/files/atoms/files/pori-sopimus_2017.pdf
- Porin kaupunki. 2017b. Kaupunkistrategia. https://www.pori.fi/sites/default/files/atoms/files/kaupunkistrategia_asenne_2017.pdf

Porin kaupunki. 2017c. Brändikäsikirja. <https://drive.google.com/file/d/OB3UcsZ-qRch9VbnhhZndvS29aczQ/view>

Porin kaupunki. 2017d. Porilaisten oma mainostoimisto. <http://www.poriuudistuu.fi/tee-tarinas/>

Porin kaupunki 2018a. Osallisuus- ja vuorovaikutusmalli juliste. https://www.pori.fi/sites/default/files/atoms/files/osallisuusmalli_pori_juliste_2600x1000_20180102.pdf. Viitattu 4.9.2018

Porin kaupunki 2018b. Porille jälleen kultaa brändityölle voitto Finnish Comms Awards-kilpailussa. https://www.pori.fi/uutinen/2018-06-15_porille-jalleen-kultaa-brandityolle-voitto-finnish-comms-awards-kilpailussa. Viitattu 5.9.2018.

Porin kaupunki 2018c. Porin brändiuudistus menestyi Grand One- kilpailussa. https://www.pori.fi/uutinen/2018-04-09_porin-brandiuudistus-menestyi-grand-one-kilpailussa. Viitattu 5.9.2018

Porin kaupunki 2018d. Pori voitti bändityöllään kuntamarkkinoinnin SM-kilpailun. https://www.pori.fi/uutinen/2018-05-17_pori-voitti-brandityollaan-kuntamarkkinoinnin-sm-kilpailun. Viitattu 1.9.2018.

Porin kaupunki. 2018e. Osallisuusmalli ja -agentit varmistamaan porilaista lähidemokratiaa. https://www.pori.fi/uutinen/2018-03-15_osallisuusmalli-ja-agentit-varmistamaan-porilaista-lahidemokratiaa. Viitattu 4.9.2018.

Rajala, Salla. 2018. Powerpoint. Oikeasti osallistava, aidosti merkityksellinen. [file:///C:/Users/neeak/AppData/Local/Packages/microsoft.windowscommunicationsapps_8wekyb3d8bbwe/LocalState/Files/So/190/osallisuusjavuorovaikutusmalli_esittely_KH_12032018\[13278\].pdf](file:///C:/Users/neeak/AppData/Local/Packages/microsoft.windowscommunicationsapps_8wekyb3d8bbwe/LocalState/Files/So/190/osallisuusjavuorovaikutusmalli_esittely_KH_12032018[13278].pdf)

Rajala, Salla. 2018b. Kirjallinen palaute opinnäytetyöstä.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2018a. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen>

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2018b. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus/mita-sosiaalinen-osallisuus-on>

Vainela, Marja-Kristiina. 2018. Tuo vanha tuolisi peräkonttikirppikselle, sitä tarvitaan Suomi-Areenassa! <https://www.satakunnankansa.fi/porilaine/tuo-vanha-tuolisi-perakonttikirppikselle-sita-tarvitaan-suomi-areenassa-200915475/>

Valtiovarainministeriö 2017. Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot 2030. Parlamentaarisen työryhmän väliraportti tulevaisuuden kunnasta. <https://vm.fi/documents/10623/2287526/Tulevaisuuden+kunnan+skenaariot+ja+visiot+2030/5aa03723-ae3-42fc-868f-3dea3b53c8a9/Tulevaisuuden+kunnan+skenaariot+ja+visiot+2030.pdf>. Viitattu 7.9.2018.

Visit Pori. 2018. <https://www.visitpori.fi/suomiarena-29659>

Väre, Iina. 2017. Brändiuudistus osana organisaatiokulttuurimuutosta Case Lumene Oy. Pro gradu- tutkielma. Tampereen yliopisto.

Ympäristöministeriö. 2013. Mitä on kestävä kehitys? http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Kestava_kehitys/Mita_on_kestava_kehitys

Youtube. 2010. Kirsi Alm putoaa tuoilta kesken uutislähetyksen. <https://www.youtube.com/watch?v=JgcLbQKGGUs>. Viitattu 5.9.2018.

WWF, 2018. <https://wwf.fi/uhat/ylikulutus/>

Åman, Jenni. Sähköpostihaastattelu. 20.11.2018.

LIITTEET

Liite 1. Porin kapunki. Osallisuusmallijuliste.

https://www.pori.fi/sites/default/files/atoms/files/osallisuusmalli_pori_juliste_2600x1000_20180102.pdf

Liite 2. Tuolienkeräystapahtuman tiedote.

Tiedote 3.5.2018

Julkaisuvapaa 3.5.2018 klo 09.00

SuomiAreena-ranta rakentuu lahjoitetuista tuoleista – Tuo oma tuolisi!

Tuoli-projekti osallistaa kaupunkilaiset luomaan yhteisöllisen katsomo-alueen SuomiAreena-rantaan. Jokainen kaupunkilainen voi osallistua tuoli-projektiin lahjoittamalla tuolin, jakkaran tai penkin Etelärannan uudelle SuomiAreena-rannan tapahtuma-alueelle. Kaikki tuolit lahjoitetaan tapahtuman jälkeen SPR:n Kontille.

- Meillä on vaatimuksena vain se, että tuoli on ehjä ja sillä on käyttöikä jäljellä. Pesemme ja huollamme tuolit tapahtumaa varten vielä kuntoon. Toivomme myös jokaisen lahjoittajan kertovan meille tuolin tarinan: Mistä tuoli on peräisin ja liittyykö tuoliin jotain muistoja tai tarinoita, kertoo SuomiAreenan tuottaja Tiina Lehtonen Porin kaupungilta.

Projektin innostajana on toiminut Porin kaupungin uusi osallisuus- ja vuorovaikutusmalli sekä SuomiAreena-tiimin halu tehdä Etelärantaan jotakin uutta. Lisäksi tuoli-projekti dokumentoidaan ammattikorkeakoulun lopputyöksi, joka helpotti projektin käynnistämistä.

- SuomiAreenan ennakkoluulottomuus ja kokeilunhalu on täydellinen paikka kokeilla uutta. Tapahtuman teemana on tänä vuonna muun muassa vastuullisuus, josta ajatus lopputyöhön ja kierrätysteemaisen katsomoalueen rakentamiseen tuli. Tuoli-projekti on kaupunkilaisten, SuomiAreenan ja Porin kaupungin yhteinen projekti, kertoo lopputyön tekijä Neea Kähkönen.

Tuolien keräystempaus järjestetään Porilaine peräkonttikirppis-tapahtumassa kauppakeskus Puuvillan pihassa lauantaina 19. toukokuuta kello 9-14. MTV Uutisten toimittaja Antti Tuuri tulee paikanpäälle ja lahjoittaa projektiin tv:stä tutun tuolin johon liittyy hauska tarina.

- Toivomme porilaisten ryhtyvän talkoisiin kanssamme ja lahjoittavan tuoleja. Katsomoalue on käytössä tapahtumassa 16.7-20.7. Siellä voi tulla ihastelemaan SuomiAreenan ohjelmaa sekä upeaa katsomoa, jossa tuolien tarinat ovat myös nähtävillä, kertoo Lehtonen.

Lisätiedot:

Tiina Lehtonen, SuomiAreenan tuottaja, puh. 044 701 1021

Neea Kähkönen, tapahtuma-assistentti ja Tuoli-projektin toteuttaja, puh. 044 701 1113

Liite 3. Tuolien tarinat.

Tuolin tarina 1:

Nämä hyvin palvelleet tuolit ovat peräisin Porin A-kilta ry:n ruokasalista. Hoitakaa tuoleja huolella! ☺

Tuolin tarina 2:

Punainen tuoli, joka oli hetken mielihoiteen ostos Ikeasta! Kirkkaana loistava tuoli oli kuin karkki puutarhassa. Aikaa kului ja tuolista tuli oiva apu erilaisiin projekteihin pihamaalla. Niin muuttui punainen pinta ja ajan patina teki tehtävänsä. Välillä puutarhassa häärivä istahti tuolille ja jatkoi puuhiaan punainen tuoli apurinaan.

Tuolin tarina 3:

Nämä tuolit ovat kulkeneet pitkän matkan koulusta kotiin lasten käyttöön. Myös kilometrejä tuoleille on tullut. Lahdesta Säskylään ja sieltä Poriin. Toivottavasti tuolit saavat vielä arvoisensa kodin.

Tuolin tarina 4:

Tuoli on toiminut saunajakkarana. Se on tuotu linja-autossa käytävällä istuen ja tuunattu myöhemmin ruskeaksi.

Tuolin tarina 5:

Seurakunnan päiväkerhossa tuhma joutui mustalle tuolille! Poikani käytti tilaisuutta!

Tuolin tarina 6:

Tuoli on FC Jazz Juniorit ry:n toimistolta. Tuoli on nähnyt ja kuullut monet palaverit, lehdistötilaisuudet, sopimusneuvottelut ja kriisit.

Tuolin tarina 7:

Tässä ovat mökkituolit, jotka ovat siellä käyneet tarpeettomiksi.

Tuolin tarina 8:

Tuolit on ostettu Saksassa Ikeasta, koska Suomessa ei silloin vielä ollut Ikeaa. Joskus 1980-luvulla.

Tuolin tarina 9:

Ostettu aikanaan yhteiseen kotiin ensimmäinen ruokaryhmä SPR Kontista. Kotimainen 1950-luvun koivuinen sarja. Vaimo verhoili tuolien pinnat. Olivat meillä käytössä noin vuodesta 2005 vuoteen 2018 asti.

Tuolin tarina 10:

Kahden tyttäreemme käyttämä tuoli. Läksyjä on tehty tässä tuolissa paljon!

Tuolin tarina 11:

Muuton alta pois. Pojan peruja, tuonut vanhempien luo säilöön.

Tuolin tarina 12:

Ostimme tuolit kuolleen puolisoni kanssa yhteiseen kotiimme. Nyt on aika luopua...

Tuolin tarina 13:

Hei! Istut J. ja T. Lehden ostamalla tuolilla. Se ostettiin vuonna 1972 ensimmäiseen yhteiseen kotiin, tuoleja on neljä ja lisäksi pyöreä pöytä. Alun perin ne ovat olleet punaisia, mutta maalattu jälkeinpäin valkoisiksi. Ostopaikka oli Yrjönkadulla oleva Huonekalu-Linna.

Tuolin tarina 14:

Tämä tuoli on tuonut ihmisille paljon iloa. Minuun se jätti lähtemättömän jäljen keväällä 2010.

Olin lukemassa Maikkarin aamulähetyksessä uutisia, kun tuoli petti yllättäen altani. En ehtinyt tehdä mitään vaan alle sekunnissa löysin itseni lattialta. Samalla sekunnilla työkaverit huomasivat, että jotain tapahtui ja he juoksivat studion viereen katsomaan, miten tilanne etenee. Eikä se tavallaan kovin hyvin edennytkään. Yritin parhaani mukaan pitää pokkaa, mutta ajatteleman kohtelias anteeksipyyntö muuttui hysteeriseksi naurukohtaukseksi.

Pelästyin, mitä uutislähetyksessä repeämisestä seuraa, mutta kaikki meni hyvin. Paitsi tietysti työkaverini, tapaukselle ovat saaneet nauraa useat suomalaiset.

Halusin tai en, minut muistetaan aina tästä tuoliepisodista. Toivottavasti se tuo iloa ja valoa myös tulevalle omistajalleen.

KIRSI ALM-SIIRA, MTV Uutistoimittaja

Tuolin tarina 15:

Tämä on vanha kansakoulun tuoli, silloin tuolien alta saattoi löytää erilaisia kirjoituksia. Olin itse vähän hikari koulussa.

Aino-Maija Luukkonen, Porin kaupunginjohtaja

Liite 4. Tuolienkeräystapahtuman opit.

HUONEENTAULU

TUOLIENKERÄYS- TAPAHTUMAN OPIT

- 1 Ideoi vapaasti!
- 2 Määrittele tapahtuman teema ja tarkoitus
- 3 Aseta selkeä tavoite
- 4 Esittele ideasi työkavereillesi tai tutulle
- 5 Laadi budjetti ja tiedotussuunnitelma
- 6 Hanki yhteistyökumppaneita
- 7 Dokumentoi ja viesti myös tapahtuman jälkeen

Vinkkejä!

- Jos tapahtuman luonteeseen sopii, yritä saada mukaan tunnettuja henkilöitä.
- Käytä hyväksi myös yhteistyökumppaneidesi tiedotuskanavia!